

Poštni Glasnik

Letnik XI.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1931.

3. številka

Širša konferenca OPO.

Tretje širše konference, ki se je vršila dne 25. januarja v Ljubljani, se je udeležil poleg funkcionarjev OPO in vseh glavnih poverjenikov OPO tudi predsednik zagrebške obl. organizacije tov. Ljubomir Lalić in novokooptirani član odbora tov. Josip Štukelj. Obširni dnevni red se je preseljal od 10.—13. in od 14.—18. ure. Tu moremo podati le kratek izvleček vsega dela:

Predsednikovo poročilo.

Po uvodnih besedah o splošni situaciji ugotavlja predsednik tov. Čampa, da je naša stroka v zastoju, ker še ni urejeno razmerje med p. t. t. ustanovo in ministrom za promet, pod katerega smo prišli zdaj. To stanje utegne biti usodno za p. t. t. osebo, ker stojimo ravno pred novim proračunom. Kriza je tudi v organizaciji, ker se osebo še ni zadostno orientiralo. Treba je reformirati vse naše organizacije, zakaj s sedanjimi organizacijami ne moremo rešiti nobenega večjega vprašanja, kar osebo bridko občuti na lastni koži. Splošni zastoj v zadnjem času je izrabila organizacija za sondiranje terena v novih razmerah.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik tov. Rabič naglašuje veliki dogodek s priključitvijo p. t. t. ustanove k prometnemu ministrom. Od te izpremembe upa, tako osebo kakor njegova organizacija, samo dobro. Treba bo iskati zveze z železničarji, kako bi prišlo do kooperacije med poštarji in železničarsko organizacijo. Pogoj je reorganizacija Saveza in oblastnih organizacij, potem šele bodo mogoči razgovori z železničarji. To se utegne zgoditi na letošnjem kongresu. Glavna poverjeništa so steber organizacije in vobče dobro poslušajo, pogrešajo pa zadostnih denarnih sredstev. Širše konference so važne in njih sklepi so obvezni, zato naj na prvi današnja konferenca definitivne zaključke.

Blagajnikovo poročilo.

Blagajnik tov. Martinšek poda premoženjsko sliko organizacije. Po stanju od 31. decembra 1930 je bilo 236.102.02 Din dohodkov in 126.683.36 Din izdatkov, tako da je znašalo ob novem letu premoženje OPO 109.418.66 Din. Članarino plačuje članstvo še dokaj točno, zlasti pri večjih poštah, kjer se pobira skupaj po poverjenikih, manj zadovoljivo je plačevanje članarine pri majhnih poštah po posameznikih, med katerimi je 60 zaostankarjev. Priporoča varčevanje, posebno pri nekaterih postavkah, za katere je proračunski kredit skoro že izčrpan.

Poročilo nadzorne komisije.

Predsednik nadzorne komisije tov. Treven poroča, da je izvršila komisija tri revizije. Uredila je novo, preglednejše blagajniško poslovanje in združila premoženje lista z blagajno OPO. Zaradi prekoračenja nekaterih nujnih izdatkov se je morala do novega proračunskega leta zapreti pozicija za podeljevanje podpor.

Reorganizacija Saveza.

To najdaljšo in najzanimivejšo točko predsednik obširno in pregledno razloži.

Reorganizacija Saveza je že nekaj let na dnevnem redu. Sedanji ustroj Saveza ima polno hib, ker je mešanica dveh sistemov z vertikalnim in horizontalnim članstvom hkrati, kar je nevzdržno in kar lahko vodi do majorizacije manjšine. Kontrola je nemogoča. Enotna politika se ne izvaja. Iz tega izhaja nezadovoljstvo, neorientiranost in kaos, a kot posledica vsega tega — nezadovoljivi uspehi.

Ljubljanska organizacija je že prej parkrat naskočila Savez v namenu reorganizacije; prvič smo poizkusili že l. 1926 na kongresu v Skoplju, drugič l. 1928 na kongresu v Beogradu, a lani na kongresu v Sarajevu smo dodobra spoznali, da tako ni več mogoče naprej. Treba se je bilo odločiti: ali pustiti tega bolnika umirati in umreti, ali pa ga poizkusiti ozdraviti z radikalno kuro. Predsednik je predložil dne 18. oktobra 1930 Saveznemu svetu obširen referat, v katerem kritizira sedanji konservativni ustroj Saveza. (To poročilo objavimo prihodnjič v P. Gl. — Prip. urednika.) Svet je sklenil, da pride ta referat na dnevni red prihodnjega kongresa.

Reorganizacija in nova pravila Saveza slone na principih: Ne moremo se upravljati v avtonomnih organizacijah, dokler članstvo vobče ne umeva pravilno smisla organizacije. Zato je treba najprej članstvo vzgojiti, ga pravilno organizirati. Vodstvo naj ne bo v eni roki, ampak v več rokah, v nekakem direktoriju, ki je teritorialno podeljen. Enotna, ravna linija stanovske politike. Sestav: centralna uprava — kongres, oblastne uprave — glavne skupščine, pododbori — zbori. Imovina skupna, budžet centraliziran. Glasilo (list) za vso državo samo eno in podrejeno centralnemu vodstvu. O vsem tem se bo razpravljalo dne 8. februarja na konferenci v Beogradu.

Najtežja bo rešitev premoženjskega vprašanja, ker je imovina poedinih organizacij zelo različna. Toda nekoč se mora rešiti to vprašanje; čim kesneje se bo reševalo, tem bolj bo komplicirano. Gledati moramo na prihodnost in na bodoče generacije. Zato je skrajni čas, da s temelja reorganiziramo in reformiramo celotno organizacijo poštarjev v Jugoslaviji.

Širša konferenca odobri načrt in pooblasti tov. predsednika, da v smislu referata nadaljuje započeto akcijo.

Zedinjenje poštarjev v enotno organizacijo.

Zanimivi referat k tej točki bo objavljen v Poštnem glasniku kot poseben članek. V zvezi z njim poroča predsednik o sestanku vseh poštinskih društev in ustanov, ki se je vršil dne 24. januarja t. l. v Ljubljani, da bi se videlo, ali in koliko je ideja zedinjenja že napredovala. Sestanek pa situacije ni razčistil. Ne glede na to bo šla OPO po načrtani poti dalje v zavesti, da je resnica na njeni strani in da bo čas pokazal, da je to edino pravilna pot. Od tega smotra nas ne sme plašiti malodušnost prvih, ne nasprotovanje drugih, ne samomorilsko eksperimentiranje pogodbenih poštarjev, ki so ravno zdaj ustanovili svoje društvo in svoj list, s čimer so si sami izkopali svoj grob.

K temu referatu izjavlja tov. Štukelj sledeče: Z vstopom v OPO nismo (to je člani društva poštinskih konceptnih in tehničnih uradnikov — pripomba urednika) za-

sledovali nobenih posebnih interesov, temveč smo imeli v mislih le dobrobit skupnosti. Hoteli smo, da bodi naše včlanjenje prvi korak k izmirjenju med slovenskimi poštarji; da bodi prvi člen v verigi sprav, ki naj stvorijo močno edinstveno organizacijo. Zato lahko danes pred tem forumom tolačim enodušno željo naših članov, da bi našemu koraku čim prej sledili ostali tovariši, ki so še izven vrst OPO.

Zastopnik pogodbenih poštarjev tov. Pangre izjavlja svoje obžalovanje nad zaslepljenci, ki so šli v času splošnega uedinjevanja ustanovljat posebno organizacijo pog. poštarjev. Prosi organizacijo, naj ne sodi vseh pog. poštarjev po nekaterih nepoštarjih, ki hočejo iz bogve kakih namenov zavesti pog. poštarje, kateri pa so in ostanejo zvesti OPO.

Obe izjavi ste bili sprejeti z iskrenim odobravanjem.

Razprava o »Poštnem glasniku«.

Kriza lista traja že skoro 2 leti. Stalno padanje premoženja Pošt. glasnika je povzročilo trikratno izdajanje ob nezvišanih dohodkih. List je pasiven. Predsednik grafično očrta proračun lista ob trikratnem in ob dvakratnem izdajanju na mesec ter na podlagi številke dokaže, da zaradi sedanjega finančnega stanja mora list začasno izhajati zopet samo po dvakrat na mesec in da se morajo nagrade znižati. Potem ko pove svoje mnenje k stvari še urednik lista tov. Jakše, sklene širša konferenca: a) do nadaljnjega izhaja P. gl. dvakrat na mesec, vsakega l. in 15.; b) nagrade se določijo za urednika 2400 Din, za upravnika 1800 Din in za pisce 4800 Din na leto; c) honorirajo se samo uvodni, programatični in strokovni članki ter podlistki, medtem ko se dopisi, članki o organizacijskem gibanju in drobiž ne honorirajo. Nagrade znašajo po 30—40 par od tiskane vrste in se plačujejo četrtletno nazaj, kakor doslej.

Glavna skupščina.

Prihodnja, to je dvanajsta redna letna glavna skupščina OPO, se bo vršila letos na tradicionalno belo nedeljo, dne 12. aprila t. l. v Celju, a v slučaju, da bi prišlo do zedinjenja slovenskih poštarjev, se bo vršila skupščina v Ljubljani. Pred skupščino — dopoldne istega dne — bo zborovala širša konferenca. Glavna poverjeništa morajo predložiti svoje proračune do 15. marca t. l.

Poročila glavnih poverjenikov.

Nato podajo svoja poročila glavni poverjeniki tovariši Rozman (Ljubljana), Kunst (Maribor), Savelli (Celje), Kambič (Novo mesto), Urbič (Ljutomer) in Križ (Jesenice na Gorenjskem). Razen poročila celjskega glavnega poverjeništa so bila druga poročila čisto kratkega, statističnega značaja.

Slučajnosti.

Tov. Lalić, predsednik zagrebške OPO, opisuje v daljšem govoru razpoložene članstva do zedinjenja in reorganizacije. V Zagrebu so že ustavili drugo glasilo »Poštanska Sloga«, ki se je združila z glasilom organizacije »Pošta«; nesreča je hotela, da se je prav isti čas namesto ukinjene lista pojavil drugi list »Ugovorni poštar«.

Pred občnim zborom Poštnega doma.

(Razgovor s predsednikom Pošt. doma.)

Malo občna apatičnost, malo najnovejši poizkusi pregrupiranja poštnih organizacij, so nekako potisnili v ozadje zanimanje za najvažnejšo našo ustanovo — za Poštni dom. Vsaj zdaj, tik pred rednim letnim občnim zborom naše stavbne zadruga, bi bilo treba obrniti pozornost na to našo idealno ustanovo. Kaj ko bi še »Poštni glasnik« poizkusil enkrat z »intervjuvanjem«, se je domislil urednik našega lista. Takoj za mislijo je dozorel sklep, pa hajdi v društveno pisarno, da poiščem predsednika Poštnega doma.

Predsednik tov. Vilko Smerdu je najprej mislil, da gre za šalo, a ko je videl urednikovo poročevalsko »Amtsmiene«, je z veseljem in odločno sigurnostjo odgovorjal na urednikova vprašanja:

— *Kako ste zadovoljni s preteklim poslovnim letom?*

Spomnili se boste, da sem prav nerad sprejel predsedniško mesto. Kakor da bi bil slutil, kakšna smola bo spremljala letos našo zadrugo. Že takrat sem vedel, da če ne izide novi uradniški zakon ali če se na kak drugi način ne izboljša bedno materialno stanje p. t. t. uslužbencev, da ne bo možno izvesti nikake večje akcije, da pa potem tudi ni pričakovati kakih materialnih uspehov. Moj program ob nastopu je bil: za vsako ceno obdržati trafiko, prirediti loterijo ali vsaj tombolo in izvesti notranje posojilo. Prvo se nam je z velikim trudom vsaj delno posrečilo, proti vsemu pričakovanju pa so se izjalovili naši načrti in naporji za loterijo ali vsaj tombolo. Vse naše številne prošnje in priprošnje so bile zavrjene. Notranje posojilo je bilo odvisno od materialnega izboljšanja našega položaja, no, to pa sami znate, da ga nismo dočakali. Tako torej, če zdaj seštejete plus in minuse, lahko izračunate, kako sem zadovoljen s potekajočim poslovnim letom.

— *Kakšno stališče zastopate glede gradnje doma, ali ste za takojšnjo zidavo ali ne?*

Osebnost sem za to, da začnemo prav kmalu graditi svoj dom; če le mogoče, že letos jeseni, vsekakor pa spomladi 1932. leta. Res, da so med nami tudi malodušni, ki sicer ravno tako iskreno žele, čim prej postaviti dom, vendar po mojem mnenju ni povoda za kako malodušnost. Priprosto stavbo, samo z najnujnejšimi prostori, postavi Poštni dom lahko takoj, in to brez rizika in ne da bi se bilo treba zadolžiti. Saj znaša skupno premoženje naše zadruga — gotovina, zemljišče in inventar — že skoro pol milijona dinarjev. A tudi za monumentalno zgradbo, kakršno želimo in bomo postavili, bomo skoro zreli, če se poleg danes razpoložljivega premoženja in kredita posrečijo akcije, ki jih je zasnovalo sedanje načelstvo, a katerih izvedba bo naloga bodočega načelstva.

— *Kakšne akcije imate v načrtu za pridobitev potrebnih denarnih sredstev?*

Pred vsem bo moralo prihodnje načelstvo skušati, kako povečati število zadrugarov Pošt. doma. Znano vam je žalostno dejstvo, da danes še niti polovica p. t. t. uslužbencev dravske direkcije ni članov P. doma. Treba bo dobiti še 500 članov, ki bi s svojimi deleži ne samo pomnožili imovino P. d. za 50.000 Din, nego bi se s tem tudi znatno zvišalo jamstvo in z njim kredit. Pričakujem tudi, da bo imelo novo načelstvo več sreče in da bo dobilo dovoljenje če ne že za loterijo, pa vsaj za tombolo. Največjo važnost in nado pa polagamo v

notranje posojilo. Bridka izkustva zadnjih let so nas naučila, da moramo računati edino na samopomoč. Z lastnim trudom in žrtvami smo zbrali sedanjo imovino, ki tvori temelj naši idealni zgradbi, a na isti način bomo morali in bomo zbrali sredstva, da se dvigne ta zgradba iz temelja kvišku in do vrha. Če bo novo načelstvo spretno, bo lahko ugodno izrabilo priliko, ko preneha v prihodnjih mesecih odtegotvanje prispevkov za nabavljalne zadruga in obrokov za priv. agrarno banko. Če se je poštarjem doslej neprostovoljno odtegovalo po 10 Din na mesec (nižji uslužbenci po 5 Din) za neke zadruga in so se v teku 3 let že nekako navadili na te odbitke, si ne morem misliti, da bi ne bila večina poštarjev pripravljena še nadalje utrpeti te zneske v korist Poštnega doma, in to ne kot darilo, ampak kot sigurno posojilo v obliki obveznic nameravanega notranjega posojila. Še lažje bo za one, ki so podpisali delnice agrarne banke in katerim se bodo tudi čez 2 meseca prenehali odtegotvati obroki po 25 Din mesečno. Zakaj bi ne puščali tega zneska še naprej za delnico lastne stavbne zadruga?

— *Kako je zasnovano to notranje posojilo in koliko pričakujete od njega?*

Notranje posojilo si je sedanje načelstvo zamislilo tako, da bi izdali 1000 obveznic po 500 Din. Ta znesek se lahko vplačuje tudi v obrokih, največ skozi 20 mesecev po 25 Din, torej prav tako, kakor in kolikor zdaj plačujemo za 500 dinarske obveznice Priv. agrarne banke. Posojilo bo neslo 4% obresti, ki se bodo izplačevale vsako leto, počenši z 1. 1935, po kuponih, a vračalo se bo imetnikom obveznic, torej upnikom, skozi 10 let na ta način, da se bo počenši s 1. decembrom 1935. leta izžrebalo na ta dan vsako leto po 100 komadov obveznic, tako da bo v 10 letih izplačanih vseh 1000 obveznic. Posojilo je zavarovano z vrednostjo zadrugaršinskih nepremičnin. — Težje je prerokovati finančni uspeh zamišljenega 4% posojila. Ta je odvisen pred vsem od materialnega izboljšanja p. t. t. uslužbencev, dalje od agilnosti novega načelstva, in seveda ne v zadnji vrsti od razumevanja p. t. t. uslužbencev. Če dobimo specialne doklade ali če nam prinese novi uradniški zakon pričakovano povišanje naših prejemkov, ni utopija možnost, da realiziramo vseh 1000 obveznic, s čimer bi dobili 500.000 Din, kar bi značilo, da imamo dve tretjini potrebnega kapitala in da začnemo jeseni že graditi. A tudi ko bi se kljub vsemu pričakovanju in obetanju naše materialno stanje tudi letos ne zboljšalo, nikakor ni ta akcija tako brezna, kakor na prvi pogled izgleda. Omenil sem že one odtegljaje po 10 Din za nabavljalne zadruga in po 25 Din za agrarno banko. Če smo mogli te zneske 2 leti pogrešati, jih dajmo pa še 2 leti in zasnovano notranje posojilo Pošt. doma je podpisano v celoti, s tem pa tudi že uresničen naš dolgoletni sen o lastnem domu poštarjev.

— *Ali ima Poštni dom doslej kaj podpornikov ali dobrotnikov z večjimi vsotami?*

Sem pa tja se spomnijo naše zadruga požrtvovalni in zavedni tovariši in tovarišice s prostovoljnimi prispevki. Njih imena in zneski so itak objavljeni v Vašem listu. Kakor so ti prispevki vse hvale in posne manja vredni, vendar tvorijo v naši akciji samo kaplje v morje. Kakega znatnejšega darila ali volila za Poštni dom žal doslej ni zaznamovati. Edino tov. I. B., upokojena poštna uradnica v Ljubljani, je dala vzgled

brezprimerne razumevanja naše ideje. Pismeno je namreč ponudila Poštnemu domu 50.000 Din brezobrestnega posojila do svoje smrti, s pogojem, da dobi v novem domu proti običajni najemnini skromno stanovanje in da se postavi dom do konca l. 1932. Morda je v naših vrstah še kak tak, ki bi lahko pogrešil za nekaj let večjo vsoto denarja ter jo brez obresti ali proti najnižjim obrestim ponudil Pošt. domu, da nam ne bi bilo treba plačevati dragih posojil v raznih bankah in denarnih zavodih. Velike dobrotnice Poštnega doma pa bi lahko postale tudi poštne gospodarske in socialne ustanove, ako bi s pravilnim umevanjem za naš visoki cilj naložile svojo razpoložljivo imovino kot ceneno posojilo v našo stavbno zadrugo.

— *Ali se najnovejše zблиževanje med slovenskimi poštarji in njihovimi organizacijami že kaj občuti pri Poštnem domu?*

Trenutno še nič, vsaj na številu članstva se to ne pozna. V vsem tekočem letu smo dobili eno samo pristopno izjavo, a izstopilo jih je enajst. Brez dvoma pa je, da bo sedanje prizadevanje, stvoriti enotno organizacijo p. t. t. uslužbencev, prav ugodno vplivalo tudi na našo zadrugo. Pred vsem je pričakovati od posrečene akcije znaten porast članov in s tem povečanje glavnice (deleži) in kredita. Še večjega pomena je, da bi se v enotni strokovni organizaciji lahko prirejale razne prireditve pod firmo in v korist Poštnega doma, kakor bi se moro dalo upravljati z imovino posameznih poštne ustanov tako, da bi se uporabljala v skupne namene najprej tam, kjer bi bila potreba in nujnost največja. Sodin, da ni treba posebej dokazovati, da je danes ta potreba in nujnost baš pri Poštnem domu največja. Tu je treba zaznamovati kot pomemben dogodek sestane, ki ga je sklicalo obsmrtno podporno društvo »Dobrota« glede event. nakupa lastnega zemljišča, na katerem sestanku je prevladalo mnenje, da bi investirala »Dobrota« svojo začasno posegljivo imovino (okoli 400.000 Din) v Poštne domu.

— *Kakšne naloge čakajo novo načelstvo in ali imate glede njega kake želje?*

Naloge novega načelstva sem že omenil in obrazložil v prejšnjih odgovorih. Glede njegove sestave pa močno želim, da pridejo v novo načelstvo najsposobnejši in najdelavnejši, zakaj take bo potreboval Poštni dom v bodočem poslovnem letu. Čaka jih ogromna naloga in to nalogo morajo izvesti. Popolnoma sem namreč prepričan, da bo bodoče poslovno leto odločilno za našo akcijo in da bo dne 8. februarja t. l. izvoljeno načelstvo tisto, ki bo zasadilo prvo lopato k zgradbi našega poštnega doma v Ljubljani. Zato bo letošnji občni zbor Poštnega doma dne 8. februarja najvažnejši, kolikor jih je bilo doslej, in zato želim, da bo dobro obiskan, saj bo vsakogar prevečala zavest, da bomo skoro zborovali v svojem lastnem domu, v domu, ki je bil od nekdanj najlepši ideal vseh pravih poštarjev.

Upam — tako je zaključil tov. Smerdu razgovor — da sem vsaj nekoliko uglasil pot našemu cilju. Zdaj se umaknem s svojega mesta, da bodo mogli drugi uspešneje nadaljevati in završiti to veliko nalogo.

Odhajajoč od njega, sem razmišljal, ali ima še kdo med nami toliko vztrajnosti, odločnosti in volje za delo, kakor sedanji predsednik Poštnega doma tov. Smerdu, in ali je prav, da pustimo takemu delavcu oditi prej, preden je izvršil svojo nalogo?

Z 12. odborove seje OPO od 17. 1. 1931.

Zedinjenje v enotno organizacijo. Predsednik poroča o svojih razgovorih z vsemi poštarskimi organizacijami glede zedinjenja vseh društev p. t. t. uslužbencev v enotno organizacijo in o dosedanjem uspehu teh razgovorov. Obširno poroča o konferenci, ki se je vršila dne 9., 10. in 11. januarja v Zagrebu in na katero so poslale svoje zastopnike vse poštarske organizacije v naši državi.

Reorganizacija Saveza in oblastnih organizacij. Zagrebška konferenca je do nekih nebitvenih malenkosti sprejela načrt predsednika OPO tov. Čampe o reorganizaciji beograjskega Saveza in njegovih oblastnih organizacij. Upati je, da se bo izvršila likvidacija sedanjega Saveza in reorganizacija novega Saveza do konca tega leta.

Širša konferenca OPO. Odbor sklene, da naj se vrši tretja konferenca glavnih poverjenikov dne 25. januarja v Ljubljani. Zboruje naj od 10.—13. in od 14. do pol 18. ure. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika OPO ter predsednika nadzorne komisije. 2. Reorganizacija Saveza. 3. Zedinjenje poštarjev v enotno organizacijo. 4. Razprava o »Poštnem glasniku«. 5. Glavna skupščina OPO. 6. Poročila glavnih poverjenikov. 7. Slučajnosti.

V. redni občni zbor

reg. zadruga z omejeno zavezo

„Poštni dom“

bo v nedeljo, dne 8. februarja t. l. ob 14. uri v hotelu Miklič, nasproti glavnega kolodvora v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročila funkcionarjev načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka.
5. Proračun za poslovno leto 1931.
6. Predlogi in prizivi v smislu čl. 42 pr. vil.
7. Notranje posojilo za gradnjo doma.
8. Izprememba pravil.
9. Volitev predsednika in članov načelstva in nadzorstva.
10. Slučajnosti.

Če občni zbor ob 14. uri ne bo sklepčen, se bo vršil čez pol ure istotam občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu navzočih združnikov. Predlogi in pritožbe članov se morajo predložiti pismeno 8 dni pred občnim zborom. Letni računski zaključek je združnikom na vpogled v združni pisarni od 1. februarja 1931 dalje.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1931.

Načelstvo.

Naše cene in naši plačilni pogoji omogočijo, da si more vsakdo nabaviti

moderen radijski aparat

Obrnite se takoj na nas

RADIO LJUBLJANA

MARIBOR,
Aleksandrova 44.

LJUBLJANA,
Miklošičeva 5.

Strokovna posvetovalnica.

RAČUNANJE VOJNE SLUŽBENE DOBE.

Vprašanje (T. Š.): V časopisih »Politika« od 25. XII. 1930 sem čital, da je izdal Državni svet sledečo razsodbo:

»Vojna službena doba, ki se priznava za pokojnino po odstavku II. čl. 228. finančnega zakona za leto 1922/23, je vračunljiva v svojem efektivnem trajanju državnim uradnikom in ostalim uslužbencem civilnega reda, kakor tudi uslužbencem državnih prometnih ustanov, v čas 10 let efektivne državne službe, ki se zahtevajo po čl. 1 zakona od 1. marca 1929 za dosego pravice na osebno pokojnino. Ta doba je takisto vračunljiva po svojem efektivnem trajanju v čas od 10 let efektivne službe v primerih, v katerih zahteva čl. 331. finančnega zakona za leto 1927/28 efektivno službo, da zadobi upokojenec pravico na osebno in rodbinsko draginjsko doklado.«

Prosimo pojasnila, ali velja ta odločba tudi za napredovanja v višjo skupino položajne plače za one uslužbence, ki imajo z upoštevanimi vojnimi leti predpisano število službenih let?

Odgovor: Gornjo odločbo smo tudi tu čitali, a je namenoma nismo objavili v našem listu, ker bi utegnili samo zvesti in zavesti naše članstvo. Citirana razsodba namreč prav za prav ne velja za naše uslužbence, to je za bivše vojake avstro-ogrške armade, še najmanj pa je s to razsodbo tangirana pravica ozir. nepravica prizadetih uslužbencev do napredovanja v višjo položajno skupino. Oglejmo si najprej, kaj govori člen 282. finančnega zakona za leto 1922/23, ki se v celoti glasi:

»Vsem upokojenim in aktivnim drž. uradnikom s pravico do pokojnine v Srbiji in Črni gori, kateri so kot taki bili na vojni dolžnosti v vojnah od 1912. do zaključno 1920. leta, se priznava pravica na službena leta za pokojnino iz čl. 22, točka 3, odstavka a) zakona o ustroju vojske. Vsem ostalim aktivnim drž. ukaznim uradnikom Srbije in Črne gore, ki so službovali kot taki v vojnih letih 1912 do 1920, a ki niso bili v vojni, se priznava za pokojnino vsako vojno leto za 18 mesecev. Vsem dovršenim dijakom, gojencem in ostalim bojevnikom Srbije in Črne gore ter dobrovoljcem-uradnikom iz novih pokrajin, kateri niso bili ukazni drž. uslužbenci, se vračunajo, kadar

dobijo ukaz ali zvanje za upokojitev, v vojni prebita leta po odbitku dijaškega roka v leta ukazne službe in dvojno v leta za pokojnino. Vsi uradniki, katerim so se priznala službena leta po čl. 22, točka 3a) zakona o ustroju vojske, smejo nakupiti ta leta za uradniški vdovski sklad. To pravico imajo tudi vdove umrlih in v vojnih izginulih drž. uradnikov in častnikov do dneva smrti njihovih rediteljev.«

Posamezne besede smo v prevodu podčrtali mi, da se tem očitneje opazi, da čl. 282. finanč. zakona ne govori o nas in da zato tudi zadnja razsodba Drž. sveta ne velja za nas. Gre samo za uslužbence iz Srbije in Črne gore, a iz novih pokrajin države samo za dobrovoljce. Po tej ugotovitvi bi bilo zdaj za naše članstvo precej vse eno, ali priznava Drž. svet vojno službeno dobo samo v najmanjši rok 10 let za dosego pokojnine, ali tudi v roke iz čl. 57 in 58 uradniškega zakona za dosego višje položajne skupine. Vendar hočemo premotriti stvar tudi s te strani.

Citirana razsodba Državnega sveta se nanaša absolutno samo na minimalni rok 10 let za dosego pokojnine. Drž. uslužbenec ima pravico do pokojnine po navršenih 10 letih efektivne službe. Ministrstvo doslej ni priznavalo vojne službe v efektivno dobo, pa ni priznalo pravice do pokojnine onemu, kdor ni imel 10 let aktivne civilne državne službe. Po gornji razsodbi Drž. sveta je zdaj ta nejasnost ozir. krivičnost odstranjena: vojna službena doba se tudi šteje v prvih 10 let. Ne smemo sicer pozabiti, da velja — vzeto strogo po besedilu gornjega zakona — to samo za vojake bivše srbske ali črnogorske vojske, vendar upamo, da se bo imenovana razsodba smiselno uporabljala tudi za vojake bivše avstro-ogrške vojske.

Čisto jasno pa je, da razsodba Drž. sveta ničesar ne izpreminja na pravicah do napredovanja, ker vobče ne govori o minimalnih rokih za napredovanje, ampak samo o minimalnem roku za pokojnino. V tem pogledu, žal, ne vidimo nobene nade več, kadar vemo enkrat tole: srbskim in črnogorskim tovarišem so se priznala vojna leta v ukazna službena leta (nam ne), pa niti tem se po razsodbi Drž. sveta od 3. oktobra 1928 (glej »Poštni glasnik« od 1. XII. 1930) vojna službena doba ne računa za napredovanje. Ur.

Statistika pošte, telegrafa in telefona.

Gradbeno ministrstvo je izdalo statistiko poštno-telegrafsko-telefonskega prometa v kraljevini Jugoslaviji po stanju iz I. 1929. Iz te statistike prinašamo nekaj najvažnejših podatkov:

V naši državi so 4004 pošte, tako da pride povprečno ena pošta na 2993 prebivalcev, en pismonoša na 4815 prebivalcev in en p. t. t. uradnik na 1884 prebivalcev.

Od 4004 pošt je 745 državnih (593 stalnih, 15 sezonskih in 137 ambulantskih pošt), 1110 pogodbenih, 1842 občinskih in 307 pomožnih pošt. Po redih se dele državne pošte na: 13 izvzetih, 53 pošt I. reda, 33 pošt II. reda, 108 pošt III. reda in 401 pošta IV. reda. Pogodbene pošte pa se dele na: 157 izven razreda (v redih), 122 I. razreda, 190 II. razreda, 274 III. razreda, 263 IV. razreda in 104 V. razreda. Vse te pošte so nastanjene v 115 državnih in v 1639 privatnih zgradbah.

Poštna prevozna sredstva sestojijo iz 301 poštnega vagona, 213 avtomobilov, 749 poštnega vozov, 428 konj, 470 pešcev (slov), 76 kolesarjev in 10 jahačev. Poštne nabiralnice je 7388, poštne predalove pa 11.738.

Telegrafov je 1575, in sicer 1291 državnih, 281 železniških in 3 radiotelegrafi. V njih je 1739 Morsovih, 127 Hughesovih in 7 Baudojevih aparatov.

Telefonov je 64.969, in sicer 1087 central, 4 avtomatske centrale, 1149 javnih govorilnic, 30.304 naročniške glavne postaje, 2473 naročniške sporedne postaje in 29.952 radio-naročnika.

Vsega p. t. t. osebja je 11.064, ki se porazdeli na: 180 uradnikov I. kategorije, 3795 uradnikov II. kategorije, 1332 uradnika III. kategorije, na 2968 zvanječnikov, 2613 služiteljev in 176 dnevničarjev. Od teh jih je zaposlenih v ministrstvu 180, pri direkcijah 866 in pri prometu 10.018 uslužbencev. Zanimivo, naravnost čudno je, da ima ljubljanska direkcija največ osebja, direkciješkega namreč. Omenjenih 866 direkcijeških uslužbencev se porazdeli namreč po stiski takole: Novi Sad 176, Zagreb 204, Ljubljana 262, Sarajevo 174 in Skoplje 50 uslužbencev. Kakor že rečeno, je napravljena ta statistika po stanju iz leta 1929., zato niste v njej navedene beograjska in splitska direkcija.

Po kategorijah so uslužbenci razdeljeni: od 180 uradnikov I. kategorije jih je 51 v ministrstvu, 117 pri direkcijah in 12 pri po-

štah; od 3795 uradnikov II. kategorije jih je 69 v ministrstvu, 346 pri direkcijah in 3380 pri poštah; od 1332 uradnikov III. kategorije jih je 30 v ministrstvu, 123 pri direkcijah in 1179 pri poštah; od 2968 zvaščnikov jih je 6 v ministrstvu, 171 pri direkcijah in 2791 pri poštah; od 2613 služiteljev jih je 18 v ministrstvu, 106 pri direkcijah in 2489 pri poštah; od 176 dnevnarjev jih je 6 v ministrstvu, 3 pri direkcijah in 167 pri poštah.

Končno še nekaj zanimivih števil iz leta 1929.: umrlo je 88 uslužbencev, upokojenih je bilo 66, odpuščenih 176, ostavko pa je dalo 120 uslužbencev. V teku leta je obolelo 5672 p. t. t. uslužbencev (strahotna številka, ki nazorno kaže naporno in nezdravo poštno, telegrafsko in telefonsko službo), in sicer 3618 uradnikov, 1114 zvaščnikov in 940 služiteljev. Skupno število bolniških dni je znašalo 75.902.

To in ono.

Večer neprisiljene zabave obeta postati dne 8. februarja po običnem zboru Poštnega doma. Do kake 18. ure se utegne zavleči občni zbor, potem se pa razvije prosta zabava, na katero vabimo vse poštarje (tudi nečlane) in po njih vpeljane goste, da pridejo v nedeljo zvečer v svojo poštarsko družbo, ki bo zbrana v spodnjih prostorih hotela Miklič.

Nov list »Ugovorni poštar«. Nekaj samozvanih pog. poštarjev je započelo za pog. poštarje nevarno gibanje. Ustanovilo je neko društvo pog. poštarjev, katerega sedež je nekje v Vojsvodini, in začelo je izdajati list »Ugovorni poštar«, ki izhaja enkrat na mesec v Bribiru (Hr-

vatsko Primorje). O stvari bomo še izpregovorili.

Vsem civilnim in vojaškim upokojencem: V izogib nepotrebnih reklamacij javlja Dravska finančna direkcija v Ljubljani civilnim in vojaškim upokojencem svojega področja, da se jim bo v smislu razpisa finančnega ministrstva z dne 24. junija 1930, številka 83.570-III, odkupnina za osebno delo za leto 1931 (kuluk) odtegnila od februarjske pokojnine. Kuluk znaša tridnevno pokojnino, to je eno desetino mesečnih pokojninskih prejemkov brez draginskih doklad.

Pokojninske terjatve iz prejšnjih let. Dravska finančna direkcija v Ljubljani obvešča vse one civilne in vojaške upokojence, ki so predložili potrjene pobotnice glede izplačila njih pokojninskih terjatev iz prejšnjih let, da je predložila te priznanice finančnemu ministrstvu v Beogradu v nadaljnje poslovanje. Dokler pa ne izda to ministrstvo na podlagi predloženih pobotnic naredb za izplačilo, je vsaka osebna ali pismena urgencia v tej zadevi brezpomembna. Čim prejme fin. direkcija izplačilne naredbe, bo de vse te zneske, za katere je prejela pobotnice, nakazala nemudoma.

Davna slutnja svetovne poštne zveze. Pred 200 leti je umrl v Draždanih vrl možakar po imenu Pavel Jakob Marperger. Usoda ga je gonila skozi mnoga mesta in dežele. Proti koncu svojega življenja je izdal knjigo, ki jo je nazval »Miscellanea curiosa«, v kateri je naprej slutil — svetovno poštno zvezo. Na nekem mestu namreč piše: »Kako lepo bi bilo, ko bi moglo biti, — kar pa ni nikoli upati, — po vsem svetu razpredeno prijateljsko dopisovanje med narodi in narodi; ko bi se evropski mogočniki potrudili skleniti z azijskimi in barbarskimi princici tak dogovor, da bi se razvili kupčijski posli med obojnimi podaniki. Kakšnega pomena bi bilo to za umetnost in znanost, kako bi cveteli trgovina in obrt.« — Pred 200 leti je bila sve-

tovna poštna zveza stvar, katera ni bila nikoli za pričakovati. Danes obsega 88 držav s skoro 2 milijardama prebivalcev. Tudi svetovna zveza narodov, prej in danes ideal »ki ni nikoli za upati«, postane prej ali slej živa resničnost. Vsak človek, kjerkoli deluje, lahko doprinese k temu, da ta ideal ne bo potreboval tako dolgo časa do svoje izpolnitve, kakor nekdanj slutnje polni sen, ki ga je pred 200 leti sanjal Pavel Jakob Marperger. — (»Postnachrichten«)

Galerija »specialistov«. Pod tem naslovom obravnava ruski strokovni p. t. t. časopis satirično nekatere kazenske slučaje iz poštne uprave. Nekaj kazni: Poštni delavec zaradi poverbe nakaznice v znesku 16 rubljev — 4 mesece prisilnega dela. Poštni delavec (po naše uradnik — prip. urednika) zaradi neizvedbe sprejetih časopisnih naročil (potvorba v sprejemni knjigi) — 6 mesecev prisilnega dela. Pismonoša radi pijanosti in nepoštenosti (napačna prisvojitve imena pri sprejemu v službo na drugi pošti) — 2 in pol leti strogega zapore. Pismonošinja zaradi tatvine 900 rubljev — 2 in pol leti strogega zapore.

Racionalizacija in zdravstveno stanje. Vedno večja racionalizacija nemške p. t. t. ustanove pogubno vpliva na zdravstveno stanje osebja nemške državne pošte. Leta 1925. je odpadlo na enega uradnika povprečno 16,1 bolniških dni, l. 1926. — 15,5 dni, l. 1927. — 18,1 dni, l. 1928. 18,6 in l. 1929. že 20,7 bolniških dni. Na eno žensko uradnico pa je odpadlo l. 1925. — 22,48, l. 1926. 19,34, l. 1927. — 21,7, l. 1928. — 21,1 in l. 1929. — 22,7 bolniških dni. »Te številke so — tako piše organ nemških poštarjev »Post und Telegraphie« — ena sama obtožba proti dose-danji personalni politiki nemške državne pošte. Kar smo že vedno trdili, se sedaj potrjuje z vso jasnostjo: racionalistične metode nemške državne pošte so poslabšale zdravstveno stanje osebja na komaj verjeten način.«

Trgovina s kožuhovino

Filip Bizjak

krznarstvo

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

se priporoča poštanim nastavljenecem, katerim daje tudi na obroke.

dá vitko in elegantno linijo!

V zalogi trvdke

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Krasne damske plašče in obleke, zimske suknje za gospode, trenchcoate in obleke

kupite dobro in najceneje pri

Fran Lukič, Ljubljana
Stritarjeva ulica

Pozor, dame in gospodje!

Vsakovrstna oblačila za dame in gospode izdelujem po največji modi

Krajeec Ivan

modno krojaštvo

Pred Prulami št. 1

Češki in angleški vzorci na izbiro
Solidne cene

Tvornica dežnikov

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov in sprehajalnih palic.

POŠTARJI — člani nabavljajne zadruga dobe KAROČEVJE, Maribor, Koroška cesta 19, na mesečne obroke; cene znižane!

Največjo izbero vsakovrstnega usnja in čevlarskih potrebščin

priporoča

Franc Erjavec

Ljubljana, Stari trg št. 11

Manufaktura, Trenchcoate,

krzno kakor sploh vse oblačilne predmete nudi po zmernih cenah tudi na odplačilo trvdka

L. Ornik, Maribor
Koroška cesta 9

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički se izdelujejo tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4

Moderni kamgarni in športni štofi

za moške obleke. Novosti svile, volnenega blaga, ripsi, krepni in kamgarni za damske obleke.

Preproge, zavese, odeje, šifon pri

LENASI & GERKMAN, Ljubljana